

NASLOV	MALI DRODETERMINATORI Drveća i grmlja Kontije
Ciljana skupina	Vrtićka djeca (5-7 GODINA)
Trajanje	CIJELU GODINU 4 godišnja doba Dnevno (cca 2x tjedno)
Ciljevi	<p>Probuditi ljubav prema prirodi i zavičaju. Poticati i ohrabrivati dječju radoznalost i želju za istraživanjem. Stjecati spoznaje o drveću u Kontiji kroz godišnja doba determinacijom i istraživanjem lišća, kore, grana i grančica, izgleda debla, godovima, oblicima krošnje, plodovima, sjemenkama, cvjetovima. Razvijati osjetljivost i važnost očuvanja prirode i okoliša. Uočavati različitosti. Omogućavati djeci maštovito i kreativno izražavanje kroz boravke u prirodi. Stvarati poveznicu s prošlošću i otkrivati zanimljivosti o najzastupljenijim stablima Kontije (pogotovo bijelog graba, duglazije i hrasta crnike) te njihovoj uporabnoj vrijednosti u prošlosti, sadašnjosti i budućnosti.</p>
Fotografije	 <p>Fotografije izvorne stvarnosti Fotografije aktivnosti Informacije i fotografije o šumi Kontiji – izvor Istrapedija</p>
Sadržaj	Projektne teme u vrtićkoj grupi „Srakice“.
Nastavna sredstva i pomagala	<p>1. Prirodni materijali iz šume,:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lišće, kora drveća, dijelovi debla, panjevi - Plodovi drveća, sjemenke i bobice, žirevi, šišarke - Stara debla drveća na šumskom tlu - Gljive koje rastu na deblu - Smola, piljevina, humus - Mladice drveća - Korijenje - Bršljan - Grane i grančice - Mahovina i lišajevi - Biljni pokrov tla - Cvijeće i cvjetne resice drveća

	<ul style="list-style-type: none"> - Medonosna stabla 2. Slikovnica Kontiči izrađena u sklopu projekta Enjoyheritage koja će biti pozicionirana ispod hrasta interpretacijske točke Kontija 3. Fotografije iz raznih izvora vezane uz šumu Kontiju 4. Vrsar – brošure i izletničke staze 5. Enciklopedije i literatura o drveću i grmlju našeg kraja, šumskim životinjama koje obitavaju u našim šumama 6. Medonosna šumska stabla, degustacija meda drveta meduna i bršljana 7. Didaktika – vlastita izrada 8. Razni likovni materijali, stroj za spiralnu uvez, plastifikator
Upute	<p>Svaka grupa ima specifične upute prema preferencijama istraživanja i godišnjem dobu u skladu sa uzrastom djece, planiranim aktivnostima u skladu sa željenim ciljevima.</p> <p>Može se provoditi jedna aktivnost ili sklop odabranih aktivnosti ili kao izlet u šumu sa ciljem stjecanja novog doživljaja, obilježavanje svjetskog dana šuma, piknik u šumi ili sl.</p>
Preporuke	<p>Svaka odgajatelj/ica ovisno o bazičnim uputama osmišljava svoj edukativni program istražujući stazu sv. Romualda od Kloštra do Kontije sa krajnjim ciljem otvorene učionice ispod hrasta interpretacijske točke Kontije koristeći sve prirodne materijale koji su dostupni (unaprijed pripremljeni ili sakupljeni na licu mjesta) .</p>

Fotografije		fotografirao: Vesna Paris, Skupljanje češera bora
		fotografirao: Nada Božinović Soldatić , Istraživanje kore drveta

fotografirao: Vesna Paris, Igre lišćem

fotografirao: Vesna Paris, Istraživanje pokrova tla

Sadržaj radionica

1. Istraživanje dijelova lista
2. Uloga lista u životu prehrane stabla i životu svih živih bića na zemlji (proizvodnja kisika)
3. Proučavanje različitih vrsta lišća listopadnog i vazdazelenog drveća i grmlja šume Kontija- različitost oblika, boja, tekstura, rasporeda lisnih žilica...
4. Slaganje lišća u razne forme na tlu šume Konitje , stvaranje raznih likova i izmišljenih životinja
5. **Likovne i stvaralačke aktivnosti u različitim likovnim tehnikama:**
 - a) Realan prikaz lišća po promatranju, lijepljenje lišća i doctavanje da bi dobili razne neobične životinje
 - b) Oživimo list sa detaljima- uz pomoć dječje mašte
 - c) Zgode malog lista- strip priča o listu i njegovoj životnoj pustolovini
 - d) Crtanje grančica jele, smreke, bora..., sakupljanje otpalih iglica i modeliranje sa njima i drugim materijalima
 - e) Crtanje i slikanje češera, doctavanje druge polovice češera na polovicama fotografija ili skica raznih češera
 - f) Izrada plakata lijepljenjem raznih vrsta grančica, kora drveća i presjeka debla radi utvrđivanja godova
 - g) Uzimanje otiska kore uz pomoć voštanih pastela na papirnatu podlogu
 - h) Likovna aktivnost – tko u krošnji stanuje
 - i) Stabla u različitim likovnim tehnikama- izradi svoju šumu
 - j) Kad bi drveće hodalo – oživi stablo
6. **Izrada tepiha od otpalog jesenskog lišća**
(timski na tlu i ili umetanjem lišća u mrežu)- aktivnost je pogodna za šumu ili zatvoren prostor nakon prikupljanja lišća i povratka u vrtić
7. Otisci lišća i modeliranje
8. Istraživačka aktivnost – tko u krošnji stanuje
9. Istraživačka aktivnost: medonosne vrste u šumi i različitost cvatnje drveća, što je smola i kako nastaje, otkrivanje razlike u vazdazelenim vrstama

drveća- razlikovanje jele, smreke i bora, uloga kore i korijenja, proučavanje što je ispod kore, Mahovina, Lišajevi, Razne vrste gljiva i njihova staništa...

10. (što je cvijet na drveću)
11. Truljenje lista- humus- izvor hrane za biljke,
12. Izrada herbarija
13. Bolest lišća i stabala
14. Promatranje pupanja, listanja, cvatnje...pogodi stablo prema plodu, sjemenki, cvijetu...
15. Govorne aktivnosti
 - a) čitanje slikovnice kontići i oživljavanje likova Kontića
 - b) Kad bi drveće hodalo – kako bi to izgledalo, što bi drveće učinilo, kuda bi otišlo, s kim bi se družilo...
 - c) Zimski snovi drveća- priča malog lista
 - d) Što stabla vole... ne vole... koga su u šumi upoznali
 - e) Da li je stablo živo- debata: zašto je ili nije živo, kako znamo koje je stablo živo
 - f) Izmislimo zagonetke o šumi
 - g) Što mi stablo šapuće – poslušaj i ponovi što je stablo reklo, zagri stablo i reci mu svoju tajnu , oslušivanje zvukova šume
 - h) Lišće kao stelja (u štalama za domaće životinje) , uporabna vrijednost drva i izrađenih predmeta– poveznica s prošlošću
 - i) Što su to kisele kiše
 - j) Ekološke priče, priče o čistoj šumi
 - k) Prijetnje šumi- požar, prekomjerna sjeća drveća

Igre:

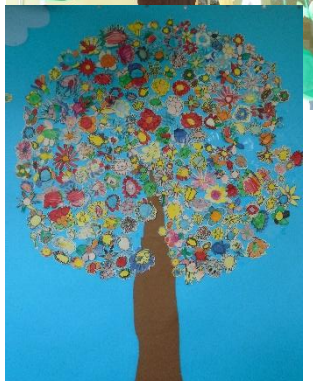
- a) Spari list i stablo – izrađeni memory ili na licu mjesta, u šumi
- b) Pogodi po opipu (platnena vrećica ili kutija)
- c) Sakupi što veću hrpu lišća
- d) Bacanje lišća u vis
- e) Složi svoj buket od lišća
- f) Izradi haljinu tete Jesenke (uz pomoć grančica i lišća)
- g) Druženje s tetom Jesenkom u autentičnom prostoru, susret sa vilom Proljetnicom
- h) Ples lišća na vjetru (timske igre oponašanja zvuka vjetra i pokret lišća dok pada sa stabla)
- i) Stvaranje zvukova sa prirodnim materijalima pronađenim u šumi (vjetar, rominjanje kiše, oponašane šuškanje po lišću kad se razne životinje kreću po šumi...)
- j) Predstave sa šumskim zgodama
- k) Land art- izrada mandala od skupljenih materijala na šumskom tlu
- l) Križić kružić na šumskom tlu
- m) Igra pantomime- šuma se budi...
- n) Igra kamenim oblucima sa slovima- složi riječ vezanu uz šumske motive
- o) Izrada poligona u šumi s prirodnim preprekama, takmičarske igre po zadacima
- p) Sat tjelesnog vježbanja sa svim osnovnim oblicima kretanja i razgibavanja

	<p>Prijedlog aktivnosti za provođenje u šumi prilikom posjeta:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jesenski tepih od lišća – umetanje lišća u mrežu 2. Skupljanje svih vrsta lišća na hrpu- preskakivanje preko hrpe lišća 3. Zlatna kiša – Bacanje lišća u vis (rukama ili timski s komadom platna) 4. Razvrstavanje lišća po tipu stabla kojem pripada 5. Otiskivanje kore drveta na papir (debelom voštanom pastelom) 6. Skupljanje plodova i povezivanje sa stablom kojem pripada 7. Oponašanje šumskih zvukova prirodnim pomagalima kao što su komadi grana, kore, šuškanje listova... 8. Igra drvenim štapovima – takmičarska igra. Dvije ekipe u kojima svako dijete ima svoj štap i svaka ekipa drveni kolut (spletjena grana u krug). Prebacivanje koluta preko štapova bez diranja s drugom rukom. Pobjednik je ona ekipa koja prva dođe do cilja. 9. Bacanje štapa u dalj s nogom. Pobjednik je onaj čiji je štap najdalje pao na tlo. 10. Pisanje riječi s oblucima na kojima su ispisana slova. 11. Pljočkanje – bacanje tanko izrezanih „feta“ (disk) dijelova debla. Igra po pravilima igre „Pljočkanje“. 12. Sat tjelesnog vježbanja na temu šume. 13. otkrivanje tragova u šumi
<p>Fotografije aktivnosti s djecom i postera plakata nastalih u aktivnostima</p>	

Fotografije
likovnih uradaka
djece na temu
šume Kontije

Fotografije didaktičkih igara nastalih u dječjim aktivnostima

Značajno šumsko područje Kontija nalazi se između mora i naselja Kloštar, Gradina i Flengi (Prodani). Kontija je 1964. godine proglašena posebnim rezervatom šumske vegetacije, a proteže se na 65 ha. U ovome je rezervatu, bez prethodne suglasnosti Zavoda za zaštitu prirode, zabranjena svaka sječa i oštećivanje stabala i grmlja, branje prizemnoga bilja, kao i svaki drugi zahvat koji može izmijeniti sadašnji izgled rezervata. U šumi Kontija nalazi se najbolje očuvana površina vegetacije bijeloga graba (*Carpinetum orientalis croaticum*) u tipičnom obliku. Stara je

preko 140 godina te je vrlo vrijedna pa i znanstveno osobito zanimljiva jer su takve šume u Istri većinom, iskorištavanjem, degradirane i svedene na crni jasen. Izuzev prevladavajućega bijeloga graba (*Carpinus betulus*), u ovome šumskom prostranstvu susreće se i hrast medunac (*Quercus pubescens*), crni jasen (*Fraxinus ornus*), maklen (*Acer monspessulanum*), cer (*Quercus cerris*), smrika (*Juniperus oxycedrus*) i borovica (*Juniperus communis*). U sloju grmlja nalazi se sljedeće raslinje: rašeljka i trnula (*Prunus mahaleb* i *Prunus spinosa*), drijen (*Cornus mas*), kalina (*Ligustrum vulgare*) i ruj (*Cotinus coggygria*). Od niskoga raslinja raširen je kukurijek (*Helleborus multifidus*), veprina (*Ruscus aculeatus*), jesenska šašika (*Sesleria autumnalis*) i dubaćac (*Teucrium chamaedris*).

U šumi u obliku koordinatnog sustava proteže se održavani sustav makadamskih putova, a N. Kuzmanović i T. Bradara zabilježili su na ovome području 141 graničnu odluku iz austrijskoga razdoblja. U sklopu šumskoga područja nalazi se i gradina Mukaba, jedan od ljepših primjera prapovijesnoga naselja s vidljivim i brojnim ostacima fortifikacija građenih tehnikom suhozida. S Mukabe se proteže ne samo jedan od najljepših prirodnih vidikovaca na Lirski zaljev, Svetu Eufemiju, Vrsar i otoke ispred njega nego je riječ i o izvanrednoj motrišnoj točki na cijelu šumu Kontija te naselja u zaleđu obale Vrsarštine. Stoga je na Mukabi postavljena promatračnica gdje se tijekom ljetnih mjeseci nadzire ovo šumsko područje radi suzbijanja požara.

Područje Kontije idealna je oaza mira, tišine te prirodnog ambijenta koja je izrazito pogodna za

pješaćenje, jednodnevne izlete, rekreativni biciklizam (na ovome području postoje kraće, duže i kružne biciklističke staze) i neagresivan boravak u prirodi. Prepoznata je i kao vrijedno lovište te je uređena lovačka kuća. Razgranat sustav putova koji se njome proteže povezuje značajne i ambijentalno vrijedne lokalitete poput Svetog Mihovila nad Limom, Limskog zaljeva, Mukabe, zaravnjena krškog područja oko vrsarske zračne luke koje se proteže nad Limskim zaljevom. Posebnu ambijentalnu i povijesnu vrijednost ima gradina Mukaba uz koju su uređeni sadržaji za izletnike.

Izvor: Župa Vrsar- www.zupavrsar.com/vrsarske-znamenitosti/sumsko-podrucje-kontija

